

Vellinge Kommuniké

"Läshunden" Tia hjälper eleverna

sid 3

"Hon är motivator och får eleverna att vilja fortsätta jobba, vilket inte alltid är så lätt med den här typen av elever där många ha koncentrationsproblem och har svårt att sitta med samma bok en lång stund. Om man har Tia med sig, så är det lättare att hålla i gång motivationen."

Med ungdomsrådet får vi en ingång direkt till politiken och beslut och kan därigenom berätta vad vi tycker fungerar bra och vad vi önskar se en förändring kring, sid 10

Morris Jensen,
Ungdomsrådet
ordförande

Artificiell intelligens i kommunal sektor

sid 20

Hur kommer Vellinge kommun arbeta med AI i framtiden? I det här numret kan du läsa om hur tankarna går i kommunen och vilka fördelar och utmaningar som finns kopplade till Artificiell intelligens.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Efter en lynnig och tvekande vår kom värmen till sist. Juni månad och sommaren har sitt riktiga intåg och med det härliga traditioner såsom skolvavslutning, student, midsommarfirande, konfirmationer med mera. Vattentemperaturen stiger sakta men säkert – vissa har kanske badat hela året medan några inte tagit sitt först dopp än. Stränderna är många och långa. Från midsommar finns det livräddare och strandvakter på stränderna i Skanör, Falsterbo, Ljunghusen och Kämpinge. Nytt för i år att det nu också finns ett fint livräddartorn i Ljunghusen. Vattensäkerheten är viktig och var rädd om dig när du badar, ett tips är att inte ge dig i väg och bada på egen hand.

Sommartider innebär ledighet för de flesta och jag vill påminna om att det finns massor av trevligheter att göra och uppleva på hemmaplan, inte minst inom sport, natur och kultur. Både Skåneleden och Sydskäret rekommenderas och då gärna i kombination med trevliga stopp längs vägen där du kan äta, dricka, handla, njuta av utsikt med mera. Jag vill slå ett slag för närfika och närshopping. Extra viktigt i dessa tider att vi gynnar lokala näringsidkare om vi vill att de ska finnas kvar i kommunens olika delar.

Ett långt sommarlov stundar men jag vill passa på att nämna två stora skolsatsningar i kommunen. Hököpingskolan är i princip färdigbyggd och när höstterminen startar öppnas den för skolverksamhet och föreningsliv. Det är en kanonfin grundskola med en sporthall som jag tror kommer uppskattas av många och användas flitigt.

Tångvallaskolan håller på att rivas och efter sommaren börjar det stora arbetet med att uppföra nya byggnader. Det är ett stort pussel som ska läggas. Ersättningslokaler finns på plats och fler planeras. Befintlig konstgräsplan kommer vara öppen fram tills ny finns på plats. Allt för att föreningslivet ska ha träningsytor under hela byggtiden. En stor satsning och ett omfattande arbete som planeras vara färdigt 2026.

Det händer mycket bra saker i kommunen. Du kan läsa en del här i Kommunikén. Mer finns på kommunens hemsida och på kommunens Facebook och Instagram. Följ oss gärna där!

Vi hörs och ses – till dess ha det bäst!

Carina Wutzler, kommunstyrelsens ordförande.

Vellinge kommuniké är tidningen för alla som bor i Vellinge kommun.

Tidningen har fått en ny form. QR-koderna leder alltid till vellinge.se om inget annat anges. De finns där för att du ska kunna få en fördjupad bild av specifika ämnen. Vellinge Kommuniké görs av kommunikationsenheten. Oss når du enklast genom att mejla till kommunikation@vellinge.se

Ansvarig utgivare:

Gustaf Lorentz
gustaf.lorentz@vellinge.se
 Vellinge kommun
 Telefon: 040– 42 50 00
 Post: 235 81 Vellinge
 Besök: Norrevångsgatan 3
 Repro och tryck: Etcetera
 Grafisk produktion: Vellinge kommun

Vill du också få sms vid en kris?

Vid en kris eller en större störning i kommunens tjänster är det viktigt att du som kommuninvånare snabbt får information. Därför använder Vellinge kommun sig av SMS-utskick. Ditt telefonnummer hämtas från din teleoperatörs databas. Om du är skriven i kommunen och har en mobiltelefon som är registrerad på samma adress så är du automatiskt registrerad för kommunens SMS-utskick. Om du har skyddat nummer, registrerat kontantkort, äger

ett fritidshus på en adress du inte är skriven på, har ett företagsabonnemang eller liknande så får du inte SMS-utskicken. Du kan då anmäla ditt telefonnummer på vellinge.se. Scanna QR-koden här nedan för att registrera ditt nummer. På samma sida kan du även avregistrera ditt nummer om du inte vill få kommunens utskick.

Tia inspirerar elever i arbetet

I tre år har en aningen lurvig medarbetare synts på personalfotot i Sandeplanskolans fotokatalog.

Tia, en sjuårig golden retriever, åker till jobbet varje tisdag för att inspirera och stötta några av skolans elever med till exempel läsning.

– Tia har framför allt två uppgifter som en vanlig speciallärare kanske inte kan göra. Det här handlar ju om elever som behöver hjälp på något sätt. Ibland kan hon vara som en extra anpassning i ett åtgärdsprogram, om det är elever som har svårt att läsa eller svårt med någon form av kunskapsinhämtning eller sociala sammanhang, berättar Anna Gren, som både har Tia som arbetskamrat och familjemedlem, och fortsätter:

– Då hjälper Tia till med att vara igångsättare, för många av de här barnen har svårt att komma i gång, svårt att sätta sig vid en uppgift, men Tia kan styra det på ett sätt som gör att de kommer i gång. Det andra är att hon är motivator och får eleverna att vilja fortsätta jobba, vilket inte alltid är så lätt med den här typen av elever där många ha koncentrationsproblem och har svårt att sitta med samma bok

en lång stund. Om man har Tia med sig, så är det lättare att hålla i gång motivationen.

Anna Gren berättar att eleverna som hon hämtar i sina ordinarie klassrum inte sällan upplevs som väldigt livliga just i den stunden, men när de följt med till specialrummet och möter ”läshunden” Tia blir det ofta lite mer harmoni i tillvaron.

– Det är något som händer när man klappar en hund, det är vetenskapligt bevisat att det utsöndras hormon och att man blir lugn.

Hur får man som elev tillgång till Tia?

– Hon är ju en extraanpassning så det går via mentorn i klassen som kanske uppmärksammar en problematik. Mentorn går till elevhälsoteamet, EHT, som har en lista av anpassningar och förslag på vad elever kan göra och arbeta med i mindre grupp och mindre sammanhang. En-till-en-undervisning eller kanske hund. Om EHT bestämmer att en elev ska få prova att jobba med hund kontaktas vårdnadshavare. De flesta svarar ja och sedan provar vi i sex- eller sjuveckorsetapper innan utvärdering för att se om man ska fortsätta. Man vill ha lite kontinuitet.

Anna Gren poängterar att det gjorts en gedigen riskanalys för hund i verksamhet och att det är anmält till Jordbruksverket att Tia arbetar i skolan.

– Jag har en riskanalys som är tio sidor lång. Alla frågar ju efter allergier, men det vet jag hur jag ska hantera. Jag har ett rum med direkt ingång som jag kan använda. Jag har skyltar och jag informerar varje dag när hunden kommer, så alla vet. Riskanalysen är superambitiös för allting. Man ska inte öppna en dörr här och känna ”oj, här var en hund”. Det gäller elever, personal och andra vuxna, säger Anna Gren.

Det är inte vilken hund som helst som kan utbildas till besökshund, som är den officiella titeln. Inledningsvis görs ett lämplighetstest som följs av en årslång utbildning som belönas med ID-kort för både hundförare och hund. Utbildningen följs upp med kvalitetstest vartannat år för att hunden ska få fortsätta arbeta i skolan. Tia har dessutom barnbehörighet för att få arbeta med barn under 13 år. Utöver specialuppdraget med Tia för låg- och mellanstadiet under en dag i veckan undervisar Anna Gren Sandeplanskolans högstadielärover i engelska.

Text: Christer Cederlund

Unga konstnärer höll vernissage vid gamla Tångvallaskolan

Rivningen av gamla Tångvallaskolan pågår för fullt i Falsterbo och längtan efter de nya lokalerna för skolan och förskolan är stor. Stängslet runt den gamla skolan har nu smyckats med färgglada byggvepor som visar teckningar ritade och målade av barnen på Tångvalla förskola. Tisdagen den 25 april inleddes med en vernissage så att de små konstnärerna fick visa upp sina alster som alla gick under temat "Så här vill jag att min förskola ska se ut".

– De ser nog fram emot att få en ny skola och sedan är det ju spännande att de kan följa bygget härifrån. Det är en spännande tid, sa kommunstyrelsens ordförande Carina Wutzler (M).

Wutzler inledde vernissagen med att säga några ord till barnen, från sju olika förskoleavdelningar i åldrarna ett till fem år, och fråga dem hur de hoppades att nya skolbyggnaderna skulle se ut och innehålla. Koala, koja och spelrum var bland orden som hördes från den reflexvästbklädda samlingen, gärna med färger som grön, rosa och lila.

– Det är roligt att höra. Det ska vara olika färger och studs mattor och någon tyckte bara det var bra med ett hus och en hiss. Och sedan ska det ju vara trevlig utemiljö och man ska kunna äta något gott. Någon sa en lägenhet och det var nog ett tecken på att man ville ha det lite mysigt, att det skulle finnas lite av varje, mysrum och kök, någonstans där man kan ta det lite lugnt och någonstans där man kan leka och så är det ju planerat, konstaterade Wutzler.

Ett gäng som nyfiket gick runt och tittade på konstverken kom från avdelningen Galaxen och lotsades runt av förskolepedagogerna Susanne Bertlin, Anne Nydell och Cecilia Hinsell. Teckningarna gjordes i början av året och alla konstnärerna hade kanske inte riktigt full koll på vilken teckning som just de hade ritat, men annars fanns det ju också en hel del annat intressant att titta på innanför stängslet som grävmaskiner till exempel.

Tångvallaområdet med ny skola, förskola och idrottshall ska stå klart 2026.

Text: Christer Cederlund

Fritidshemmets träd på Herrestorp

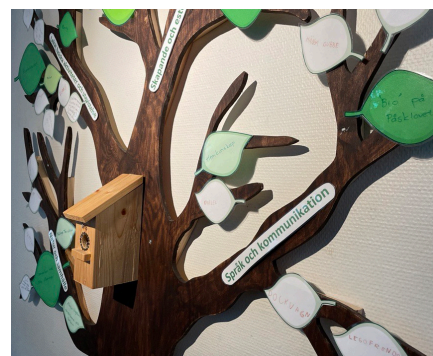
Med läroplanens centrala innehåll som mall skapades idén om Fritidshemmets träd. Alla förstelärare och rektorer för fritidshemmen tog med sig idén tillbaka till sina skolor och har vidareutvecklat det på sitt sätt.

De centrala innehållet i läroplanen för fritidshemmen är indelade i fyra övergripande kunskapsområden: språk och kommunikation, skapande och estetiska uttrycksformer, natur och samhälle och lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse. Idén var att det ska formges som ett träd med fyra grenar.

–Vi vill visuellt synliggöra lärandet på fritidshemmen och låta detta vara ett verktyg i både vår och elevernas vardag, säger Marie Pehrsson, lärare på Herrestorpskolan.

Med elevernas inflytande och idéer kommer det att "växa" ut nya löv på trädet. Idéerna dyker upp från eleverna hela tiden, på fritidsråd och de dagliga samlingarna. På Herrestorpskolan finns det en idélåda där eleverna kan skriva ner sin idé och stoppa in i. Elevernas idéer är då först vita löv som ändras till gröna när idéerna och förslagen är aktiva och har fått en uppföljning.

Trädet har presenterats för eleverna och är nu en del av den vardagliga pedagogiken. Trädet sitter på en vägg och förhoppningen är att även vårdnadshavare ska intressera sig av sina barns lärande på fritids. Trädet kommer även att presenteras på framtida föräldramöten.

Härlig rymd i ny förskolebyggnad

Fredagen den 21 april invigde kommunstyrelsens ordförande Carina Wutzler (M) i härligt solsken Skanörsgårdens nya tillbyggnad för förskolan.

– Det var en jättetrevlig invigning och spännande att Sommarskuggan kom här och dansade med barnen och gav dem lite isglass. De vågade kanske inte riktigt gå fram till Sommarskuggan, men när glassen kom, då vågade man, säger Annica Olson Westerlind, rektor för Skanörs rektorsområde.

De nya lokalerna inhyser tre förskoleavdelningar. På bottenvåningen finns Höken och Falken för barn i åldrarna ett till fyra år. På ovanvåningen får femåringarna på avdelningen Gladan härja ostörda, åtminstone från sina yngre kamrater.

– Efter påsk flyttade Gladan in medan Höken och Falken smygstartade precis innan påsk. Vi börjar bo in oss så smått och känna av vad vi behöver fixa med. De cirka 100 år gamla skolbyggnaderna, som från början användes inom jordbruksnäringen, har nu fått sällskap av härliga utrymmen för kreativt lärande.

– Rymden på ovanvåningen är helt fantastisk. Där är fina former och underbart anpassade färger som gör att man blir lugn, trygg och harmonisk. Det finns snillrika små krypin som arkitekterna har fixat, som dock städ inte riktigt var med på, men som är härliga för barnen. Man kan sitta i

olika hörnor och säkert ha tio olika aktiviteter i samma stora rum.

– På nedervåningen, där vi har de yngre för att de ska slippa trapporna, har vi lägre möbler för att barnen ska kunna bli mer självständiga, vilket gynnar deras utveckling, berättar Olson Westerlind.

Mellan de nya förskoleavdelningarna och de befintliga fritidsavdelningarna har ett nytt tillagningskök placerats.

– Gladan får fortsätta att äta på skolan tills vidare, men ett- till fyraåringarna kan äta i den nya byggnaden. Det är några barnsjukdomar och lite trångt ännu, men vi håller på att justera till allt. Utesov är ännu inte inglasat, men det är ju skönt väder så nu så det är inget stort problem. Det hade varit värre mitt i vintern, säger Olson Westerlind.

Det återstår fortfarande en del arbete i området runt Skanörsgårdens nya tillbyggnad.

– Vi hoppas att utemiljön blir klar så fort som möjligt så att barnen kan börja röra sig där. Vi ska ha anpassade lekredskap för olika åldrar som kan ge mycket upptäckarglädje. Det blir sandlådor och jag hoppas även att vi kanske kan få till små vägar som barnen kan köra runt på, där det finns till exempel en liten bensinstation, kiosk och biltvätt. Det finns många idéer, vi får se vad det blir, säger Annica Olson Westerlind.

Södervångsskolan har fått ny matsal

Nu står den nya matsalen och köket färdigt på Södervångsskolan. Ombyggnaden tog ungefär tio månader.

Det nya köket står nu utrustat med ett nytt stekbord, två nya ugnar och två stora kokgrytor samt ett komplett kök anpassat för specialkost. Även matsalen har ändrat karaktär och fått en uppfräschning.

– Det nya köket har mottagits mycket bra av både elever och personal, säger Pierre Wallheimer, kökschef på Södervångsskolan.

Ombyggnationen tog ungefär tio månader och det blev stundvis påfrestande för alla som vistades på skolan. När det nya köket stod färdigt firades det med tacos och glass.

Upprinnelsen till att köket och matsalen behövde renoveras var bland annat att kapaciteten i köket inte räckte till och mot slutet fanns en kapacitet på 350 elever medan det lagades mat till 750 personer varje dag. Pierre säger att köket var undermåligt och i dåligt skick och att renoveringen var nödvändig för att kunna leverera bra mat till eleverna.

– Det är roligt att vi äntligen är färdiga och jag ser att det har varit efterlängtat att återigen få egentillagad mat, säger Pierre Wallheimer.

Många faror lurar för Falsterbonäsets groddjur

Falsterbohalvön har en unik miljö som passar flera groddjursarter extra bra, men det finns många faror som lurar för de fridlysta små varelserna. Förändrade trafikmönster, torka och sjukdomar är några exempel på hot.

– Vi har ett ansvar för att se till att de blir kvar, säger biologen Jan-Åke Hillarp i samband med att Vellinge kommuns satsning på en groddjurspassage står klar.

Nyligen invigdes den nya groddjurspassagen som går under den intensivt trafikerade Västra Halörsvägen i Skanör. Det är Vellinge kommuns första "grodtunnel" som ska skydda groddjurens vandringar mellan vattenhålen på respektive sida om vägen.

– Den har redan visat på effekt. En vårmorgon för något år sedan räknade jag till 58 överkörda djur på en sträcka

av 100 meter. Nu har jag ännu inte sett ett enda överkört djur här, säger biologen Jan-Åke Hillarp, som bor i närheten.

Det var förskräckelsen av att under de dagliga hundpromenaderna tvingas se det ena tillplattade groddjuret efter det andra som föranledde initiativet till passagen.

– Det var massaker på groddjur här på vägarna. Det var rent slipprigt och jag klarade inte riktigt att se det och sedan läste jag i tidningen att andra kommuner gjorde allt möjligt för grodor och andra djur. Då tänkte jag att jag tar tag i Carina (Wutzler (M), kommunstyrelsens ordförande) och på den vägen är det, säger Birgitta Hillarp, som är gift med Jan-Åke.

Falsterbohalvön är en i det närmaste unik plats för groddjuren i Sverige.

Åtta av tretton svenska arter kan upptäckas i området. Samtliga svenska groddjur är fridlysta och många av dem är oerhört sällsynta, vilket motiverar ansträngningarna och satsningarna av Vellinge kommun för att bevara populationen.

– Falsterbonäset är extremt låglänt och uppbyggt i ett sandområde med fossila och subfossila dynor. Mellan de här områdena samlas vatten. Grundvattnet är redan väldigt högt och därför blir det mycket dammar. Under normala år regnar det 500 millimeter och då klarar sig groddjuren bra i den här miljön, berättar Jan-Åke Hillarp.

Det är dock inte under alla år som regnmängden når upp till det normala. Under de senaste fem åren har det varit torrare, särskilt under sommaren, vilket direkt påverkar beståndet i negativ riktning.

Framför allt för de allra vanligaste arterna, vanlig groda och vanlig padda. Vattensalamandrar kan man säga "översomrar" när det blir sådana somrar. De kryper ner där det är lite fuktigare, det kan vara sorkgångar och under stenplattor i skuggan på nordsidan. De blir inaktiva och det betyder att de inte kan sätta ägg nästa år eftersom de inte kan äta upp sig. Därför behövs en och annan regnig sommar. Sedan blir de väldigt gamla, vissa groddjur säkert bortåt 30 år gamla, och de växer hela livet. Ser ni riktigt stora exemplar så är de gamla.

Jan-Åke Hillarp har följt utvecklingen på Falsterbonäset i över 60 år. I takt med att befolkningen i området mångdubblats och levnads- och trafikmönster har förändrats har tillvaron för groddjuren blivit allt jobbigare. Många områden som använts för övervintring och många dammar har förvunnit. Lägg därtill svampsjukdomar som ger sig på både salamandrar och stjärtlösa groddjur, så inser man att det finns många olika faror som lurar.

– De har det extremt problematiskt

och då gäller det att ordna så att de överlever, skapa lekvattnen som är en förutsättning för att de ska kunna fortplanta sig och skapa trygga vägar till vinterområdena och jaktområdena och skapa skydd för dem för vintern. Om man har bra områden med skydd så är det viktigt att säkerställa dem och även bygga nya.

Inte nog med att Falsterbonäset bjuder på åtta groddjursarter, varav Grönfläckig padda och Strandpadda är bland de mest ovanliga, en nionde art finns i östra delarna av Vellinge kommun – den mycket sällsynta Lökgrodan.

– Vi har ett ansvar för att se till att de blir kvar.

Jan-Åke Hillarp berättar att det till exempel jobbats en hel del med att få golfklubbarna anpassa sitt arbete så att det inte stör groddjuren. Bland annat har gräsklippningar senarelagts på morgonen för att inte störa groddjursvandringarna när det är fuktigt av daggen och golfbollsletandet i vattendrag får stå tillbaka när paddorna lägger rom.

– Det har gjorts ett antal sådana insatser och nu kommer detta till som är otroligt positivt. Det är den första groddtunneln. Vi har ett par förbipassager vid Bäckatorget vid busshållplatserna, sedan behövs det fler, säger Jan-Åke Hillarp.

Text: Christer Cederlund

Projektet Framtidssäkrad välfärd fortsätter

**Vi fortsätter tänka nytt i projektet
Framtidssäkrad välfärd!**

I Vellinge kommun välkomnar vi modet att tänka nytt. Det har hjälpt oss att skapa några av landets bästa skolor och en god äldreomsorg. Nu när framtiden ställer högre krav på oss, tänker vi fortsätta tänka nytt, för att fler ska kunna fortsätta ha det bra.

Projektet Framtidssäkrad välfärds syfte är att bland annat att öka livskvaliteten och tryggheten hos de äldre invånarna i kommunen. Projektet består av flera delprojekt och ett av dessa är standardiserat insatsförlöpp vid demenssjukdom.

Projektet syftar till att upprätta en Vellinge-modell för ett helhetsbaserat och systematiskt arbetssätt från tidig upptäckt, diagnos, insatser i det egna hemmet till inflytt på särskilt boende. En modell som enkelt ska visualiseras så att det blir begripligt för alla att förstå vilken hjälp som finns och var man vänder sig för att få stöd och hjälp.

– Om man får diagnosen demens finns det hjälp och stöd att få för både för de drabbade och deras anhöriga. Det kan även beviljas dagverksamhet. Att kunna ge en tidig diagnos är bara en del, den andra är att gemensamt utforma en planering som underlättar livet för de drabbade och deras anhöriga, säger Gunilla Liljegren, kvalitetsansvarig på omsorgsavdelningen i Vellinge kommun.

Höga krav på maten och måltidssituationen

**Vellinge kommun sätter
höga krav på maten och
måltidssituationen inom
äldreomsorgen.**

Under år 2022 inleddes ett måltidsprojekt på kommunens äldreboende för att se över och öka kvaliteten kring måltidssituationen. Projektet leddes av Peggy Dicksdotter Hermansson från Offentlig Måltid i Sverige AB.

Måltiderna inom äldreomsorgen är av stor betydelse för de äldres livskvalitet, och det är därför viktigt att de är näringsriktiga, men också bidrar till glädje, gemenskap och meningsfullhet säger Johan Greco, Vård och omsorgschef Vellinge Kommun.

Projektet inleddes med måltidsobservationer. Observationerna syftade till lärande och utveckling för personalen där Peggy tillbringade heldagar på samtliga vård- och omsorgsboenden. Hon observerade maten och måltidsmiljön, deltog i måltiderna och samtalade med de boende och personalen.

Projektet innehöll också kompetens-

utveckling för personalen i form av utbildning och två matevent för våra äldre på varje vård- och omsorgsboende, eveneten hade tema höst och svenska landskap.

– Vellinge kommun kommer fortsätta att följa upp arbetet med kvalitén på mat- och måltidssituationerna på vård- och omsorgsboenden för att säkra en fortsatt god effekt av satsningen säger Johan Greco, Vård- och omsorgschef i Vellinge kommun.

Få tips om hur det blir tryggt hemma

Är du senior eller anhörig till en äldre person som bor ensam?

Vi ger dig tips på hur du möblerar för att minska fallolyckor.

Projektet "Tryggt hemma" syftar till att minska risken för fallolyckor och andra olyckor relaterade till bostaden. Detta genom att ge tips och råd om hur man kan möblera och inreda hemmet på ett tryggt och säkert sätt.

Vi har tagit fram en film som guidar dig till ett tryggt hem.

Läs mer om projektet och se filmen här Tryggt hemma — Vellinge kommun, scanna QR-koden intill med en mobilkamera för att komma till sidan.

Aktivitetshus – en uppskattad samlingsplats för seniorer

Vellinge kommun har tre aktivitetshus som är en fantastisk plats för äldre att träffas, delta i aktiviteter och umgås.

Aktivitetshusen drivs av Forenede Care och samverkar med pensionärsföreningar, Röda Korset, bibliotek och frivilligorganisationer. På aktivitetshusen erbjuds dagliga aktiviteter såsom studiecirklar, musikträffar, gymnastik, balansträning, promenadgrupper, musikunderhållning och föreläsningar om aktuella områden för seniorer.

De tre restaurangerna på Almgården i Vellinge, Postgården i Höllviken och Bäckagården i Skanör, har öppet alla dagar på året kl. 10.00-15.00 och serverar dagens lunch, alternativa rätter, salladsbuffé, dryck och kaffe, med möjlighet till avhämtning av mat och catering. Restaurangerna är en plats där alla är välkomna för att njuta av god mat och umgås tillsammans.

Aktivitetshusen erbjuder även DigiCenter, där invånare i Vellinge kommun som är 65 år eller äldre kan få enklare stöd och hjälp med frågor kring tjänster på internet, appar och sociala medier för att ta ett steg framåt i det digitala samhället. För de som är 69 år eller äldre och bor i Vellinge kommun erbjuds en Fixartjänst för enklare uppgifter i hemmet kostnadsfritt upp till fyra gånger per år. Syftet är att förebygga fall- och halkolyckor.

Aktivitetshusen erbjuder även anhörigstöd för de som hjälper eller stödjer en anhörig eller närstående. I anslutning till aktivitetshusen finns trygghetslägenheter för de som är 75 år eller äldre.

För mer information och kontakt: Aktivitetshus för seniorer — Vellinge kommun, scanna QR-koden intill med en mobilkamera.

Få kommunpost i digital brevlåda

Vellinge kommun satsar på digital post! Det innebär att du som har en digital brevlåda kan få post från kommunen digitalt istället för som vanliga pappersbrev. Snabbt, säkert och bra för miljön.

Att ha en digital brevlåda kostar inget, det är säkert och enkelt, miljövänligt och sparar skattemedel. Med en digital brevlåda har du alltid tillgång till din post och läser den i din mobil eller dator beroende på vilken tjänst för digital brevlåda du väljer.

Digital posthantering har många fördelar. En är att du får dina brev och fakturor snabbare eftersom leveransen tar några sekunder, jämfört med ett par dagars postgång. Digital myndighetspost är också säkert jämfört med e-post och papperspost eftersom du öppnar din brevlåda med hjälp av din e-legitimation. All känslig information är skyddad

Genom att skaffa en digital brevlåda bidrar du också till en bättre miljö då pappershanteringen och transporter minskar.

Att skaffa en digital brevlåda är frivilligt. Den som fortsättningsvis vill ha posten från kommunen i sin vanliga fysiska brevlåda behöver inte oroa sig. Som privatperson eller om man har enskild firma kan man välja mellan tre olika digitala brevlådor – Billo, Kivra eller Min myndighetspost.

Orkester på turné

Håll utkik efter Sommarorkestrerna som spelar runt om i kommunen 26 juni-7 juli.

Orkestern består av ungdomar som har som feriejobb att spela på förskolor, vårdboenden och offentliga platser.

Läs hela Kulturskolans broschyr för läsåret 2023-2024 här, scanna QR-koden intill med en mobilkamera.

Nu har Ungdomsrådet startat igen

Ungdomsrådet är ett forum där unga ges möjlighet att påverka och få inblick i samhällsutvecklingen lokalt. De jobbar för en roligare tillvaro för Vellinges ungdomar och ska fungera som en remissinstans till politiska beslut. Nu har Ungdomsrådet startat på nytt efter några års pandemi.

Ungdomarna i Ungdomsrådet träffas en gång i månaden för att diskutera hur de kan göra Vellinge kommun till en bättre plats för barn och unga. De arbetar med att öka barn och ungas möjlighet till inflytande i kommunen, initiera förslag i frågor som rör barn och unga och genomför olika typer av arrangemang och aktiviteter. Två av medlemmarna är Morris Jensen och Theo Nilsson.

– Med ungdomsrådet får vi en ingång direkt till politiken och beslut och kan därigenom berätta vad vi tycker fungerar bra och vad vi önskar se en förändring kring, säger Morris Jensen, ordförande i Ungdomsrådet.

Alla ungdomar som är bosatta i Vellinge kommun har möjlighet att vara medlem i Ungdomsrådet från det att de har fyllt 14 år till och med att man slutat gymnasiet. Morris och Theo går i åttonde klass på Framtidskompassen i Vellinge. Morris berättar att hans engagemang väcktes när hans mentor frågade om han, i egenskap av elevrådsrepresentant, ville vara med i kommunens ungdomsråd. Svaret blev ja och därefter gick han på uppstartsmötet. Efterhand fick han med sig sin klasskamrat Theo.

– Jag tycker att det är viktigt att vara med för att kunna göra en förändring. Jag vet att många ungdomar känner att det är svårt att skapa en förändring men det är här det börjar. Det finns fortfarande lediga platser och vi vill gärna ha in fler ungdomar från olika delar av kommunen för att få en helhetsbild, säger Theo Nilsson.

Ungdomsrådet fungerar som en länk mellan ungdomar och kommunens

beslutsfattare och är en samlingspunkt för ungdomars frågor och åsikter. Ungdomsrådet tar del av beslut som ska fattas politiskt och ger sina perspektiv på frågorna. Hittills har de bland annat lyft frågan om säkra övergångsställen i Hököpinge och Gessie då många barn och unga pendlar in till tätorten för att åka till skolan, besöka fritidsgården eller träffa kompisar.

– Som det ser ut nu saknas det övergångsställen på flera platser i Hököpinge och Gessie, bland annat över landsvägen för att ta sig till busshållplatsen. Många barn och unga rör sig över vägen och det räcker inte med hastighetsbegränsningar, säger Morris och Theo.

Ungdomsrådet ska även planera och genomföra en rad aktiviteter för barn och unga. För medlemmarna har våren 2023 inneburit att sätta sig in i strukturen, uppdraget och hur rådet är organiserat för att om inte alltför lång tid börja genomföra aktiviteter. Tidigare har Ungdomsrådet genomfört bland annat utomhusbio Open Sky, volleyboll- och beachfotbollsturneringar.

– Vi vill skapa något där så många som möjligt kan komma till. Det hade varit extra roligt att hitta på någon uteaktivitet inom kort, säger Theo Nilsson.

Ungdomsrådet startades 2010 och har sedan dess varit ett forum för barn och ungas inflytande i kommunen. Arbetet utgår från barnkonventionen om ungas yttrande- och åsiktsfrihet samt rättighet att uttrycka dessa och bli lyssnade på. Nystarten är en pågående läroprocess med målet att Ungdomsrådet blir allt mer självgående allt eftersom. Johan Lundin, kultursamordnare, arbetar i Vellinge kommun just nu med ansvar att stötta Ungdomsrådet.

– Mitt arbete började med uppstart och att driva processen för att allt skulle komma igång igen. Nu när Ungdomsrådet har formerats kommer min fortsatta roll vara att stötta och skapa en stabil grund så att medlemmarna på egen hand kan driva Vellinges Ungdomsråd framåt.

Text: Maurits Larenas

Brotts- och drogförebyggande arbete i Vellinge kommun

Vellinge kommun arbetar sedan många år med både brottsförebyggande åtgärder och drogförebyggande arbete. Den 1 januari 2022 startades projekt SSPF som är en samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritid i vilken kommunens samtliga skolor deltar, både kommunala och fristående.

Målsättningen med SSPF är att alla ungdomar i Vellinge kommun ska ha en fungerande skolgång och leva ett liv fritt från kriminalitet, droger och andra riskbeteenden. Inom SSPF genomförs regelbundna möten mellan verksamheterna där samverkan sker kring individer, grupper och tendenser i samhället. I nuläget rapporteras om många utmaningar i form av användning av lustgas, ”boffning”, vape och utmaningar på sociala medier.

Vellinge kommun genomför också ett viktigt och omfattande drogförebyggande arbete, vilket går under förkortningen ANDTS som står för alkohol, narkotika,

dopning, tobak och spel. I årskurs 5 genomförs bland annat det evidensbaserade programmet Effekt vars syfte är att förebygga tobaks- och narkotikaanvändning bland unga. I årskurs 7 och årskurs 1 i gymnasiet ges information på föräldramöten om den aktuella lägesbilden i relation till ANDTS-frågor gemensamt av bland annat trygghetsvårdar, socialtjänst, polis och fältgrupp. Varje år genomförs också minst ett besök av polis och narkotikahund på kommunens skolor och numera genomförs också slumpvisa drogtester på gymnasiet.

Den centrala elevhälsan och socialtjänsten genomför på årlig basis öppna föreläsningar om ANDTS för anställda, föräldrar och övrig allmänhet. Ungdomscentralen i Vellinge tätort bedriver också ett drogförebyggande i form av rådgivning och stödsamtal med korta väntetider samt bistånd gällande missbruk, psykisk ohälsa och sysselsättning. Besök gärna Vellinge kommuns hemsida för mer information gällande kommunens brotts- och drogförebyggande arbete.

Guld Hjältar. Stora Hammars skola i Höllviken har utsetts till Bästa Matglädjeskola och belönats med Arla Guldko 2023. Kocken David Gustavsson, köksmästaren Stefan Ek och kocken Patrik Lindström fick ta emot många hyllningar under första arbetsdagen, som bland annat innehöll korvgrillning under Fritidshemmets dag, efter prisutdelningen. Nina Ghulam Hasan, som också är kock på skolan, var inte på plats i skolan vid fototillfället.

Projekt ledde till anställningar

Arbetsmarknadsprojektet Nätverk för arbete pågick under hela 2022. Under projekttiden var fler än tjugo nyanlända ute på praktik och flera har fått en anställning.

Genom projektet har flera personer fått möjlighet att komma i direkt kontakt med arbetsgivare, dels genom arbetsgivarträffar, jobbmässor, studiebesök hos arbetsgivare och via praktik. I början av projektet fick deltagarna genomgå en kartläggning med coachning, där diskuterades bland annat tidigare erfarenheter. Efter samtalen kom de allra flesta deltagarna i praktik och flera har sedan dess kommit i arbete.

Arbetsmarknadsprojektet var ett samarbete mellan olika verksamheter inom Vellinge kommun, Arbete- och etablering, näringslivsenheten och Vellinge Lärcenter. På Lärcenter fick projektmedarbetarna möjlighet att informera om projektet direkt till målgruppen och sprida information om arbetsgivarträffar och andra aktiviteter. Näringslivsenheten bjöd in målgruppen till arbetsmarknadsträffar.

Målgruppen har främst varit kvotflyktingar som anlänt de senaste 24 månaderna. Nätverk för arbete pågick under ett år och den generella tiden att komma i arbete brukar vara längre än så. Målgruppen har olika behov, kompetens och förutsättningar. Inom projektet och den individanpassade kartläggningen har flera kommit i arbete medan andra fått verktyg för att arbeta mer med planering och språk.

För att knyta målgruppen närmare arbetsmarknaden fanns även ett samarbete med Nyföretagarcentrum Öresund och Internationella Kvinnoföreningen i Malmö. Samarbetet med Internationella Kvinnoföreningen i Malmö syftade främst till att bättra möta och stödja utrikesfödda kvinnors behov att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden. Samarbetet innehöll ett studiebesök, men kvinnor förmedlades även kontakt på individnivå.

Tre stränder är under Blå Flagga

Under 2022 fick 14 hamnar och sju stränder utmärkelsen Blå Flagga. Tre av dessa stränder finns i Vellinge kommun. Stränderna är Falsterbo strandbad, Kämpinge strandbad och Skanörs havsbad. Utmärkelsen är internationell och finns i 48 länder. Blå Flagga drivs internationellt av Foundation for Environmental Education (FEE).

Genom att ha Blå Flagga visar kommunen sina gäster att vi uppfyller högt ställda krav vad gäller säkerhet och service, vattenkvalitet, miljö samt information. Med utmärkelsen följer ett ansvar att upprätthålla kvaliteten och FEE utför kontroll på anläggningarna för att säkerställa att alla regler följs.

Tillsammans håller vi stranden ren

I Vellinge kommun brukar vi säga att det enda du ska lämna kvar på stranden är dina fotspår. Det vanligaste skräpet som lämnas kvar på stranden är plast. Enligt Håll Sverige Rent så står plast för ungefär 70 procent av allt skräp på våra stränder. Vi vill därför skicka med en vänlig påminnelse om att använda kommunens återvinningsstationer.

När rensas tången under sommaren?

Under sommaren, när det är badväder rensas tången som ligger på stranden. Tång ute i vattnet tas dock inte bort. Ibland är det pålandsvid eller strömmar och då kan det flyta i land ny tång redan på förmiddagen efter nattens städning.

Hur ofta töms sopkärlen på stränderna?

Under sommaren finns det sopkärll utställd på stränderna som töms efter behov. Skräp plockas på stränder och klitter. Om du upptäcker att det är skräpigt kan du göra en felanmälan. Scanna QR-koden med mobilkameran för att komma till sidan för felanmälan.

När är strand- toaletterna öppna?

Många av kommunens offentliga toaletter är öppna året om. Under sommaren är alla toaletter öppna.

Scanna QR-koden med mobilkameran för mer information om vilka datum vissa toaletter öppnar och stänger.

Vanliga frågor till Vellinge Direkt

Hur fyller jag min pool?

Var sparsam med vattnet. Om det råder vattningsförbud får du inte fylla poolen. Ett tips är att fylla poolen på natten när övrig vattenförbrukning är lägre. Använd gärna kallvatten istället för varmvatten för att spara på energi.

När klipps gräset?

Bruksgräsmattor, alltså kommunens enkla gräsmattor brukar klippas 12-16 gånger om året. Ängsytor klipps en gång per år, på sensommaren, efter att blommorna har blommat klart och deras frön har ramlat ner på marken.

Var får jag grilla?

Det finns flera grillplatser i Vellinge kommun. Grillning får endast ske under ordnade former och aldrig direkt på marken. Under perioden 1 juni – 31 augusti får grillning på badplatser inte ske mellan klockan 10.00 – 16.00.

Scanna QR-koden med mobilkameran och läs mer

När öppnar bron över Falsterbokanalen?

Öppettider för 15 april – 30 september: Bron öppnas kl. 06.00, 08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 och 22.00.

Öppettider för 1 oktober – 14 april: Bron öppnas kl. 06.00, 10.00, 14.00 och 18.00.

Hur bestrider jag en P-bot?

Om du anser att du felaktigt fått en parkeringsanmärkning, kan du bestrida. Det gör du hos polisen. På anmärkningen finns information om hur du går till väga.

Det spelar för högt, hur gör jag?

Om du blir störd av tillfälligt oväsen, som till exempel hög musik från grannar, så är det ett fall för polisen. Om du störs av buller kan du kontakta Vellinge kommuns miljöenhet.

Scanna QR-koden med mobilkameran och läs mer

Var kan jag tvätta bilen?

Tvätta inte bilen på gatan. Vattnet rinner vanligtvis ner i en dagvattenbrunn som inte är anslutet till någon reningsanläggning. Vi rekommenderar en biltvätt eller en "gör-det-själv-hall"

När får jag vattna gräsmattan?

Säkerställ att det inte är bevattningsförbud. På vellinge.se finns flera tips om hur du vattnar gräsmattan utan att belasta vattenförsörjningen allt för mycket.

Scanna QR-koden med mobilkameran och läs mer

När får jag elda?

Inom detaljplanerat område gäller eldningsförbud under april-oktober. Det är inte tillåtet att göra upp en eld på stranden och i strandklitterna. Läs mer om vilka riktlinjer som finns om du ska elda utomhus.

Scanna QR-koden med mobilkameran och läs mer

Stjärnkväll

Årets galakväll för näringslivet i Vellinge kommun arrangerades den 11 maj på Badhytten i Skanör. Stjärnkvällen leddes av konferenciererna Malin Fors och Ingela Nilsson och för underhållningen stod Angelica Alm Ekblad och Anna Törnquist Berggrensson. Under kvällen delades åtta priser ut till välförtjänta företagare i Vellinge.

Vellinge kommuns näringslivspris tilldelades Anderz och Johanna Wrethov, Wrethov Music AB och Hotell Vellingebacken. Prisutdelare var kommunstyrelsens ordförande Carina Wutzler (M).

Niklas Hjelmqvist, SEB Vellinge, utsågs till Årets UF-ambassadör. Prisutdelare var Jimmy Sjöstedt, rektor Sundsgymnasiet och Josef Holmqvist, biträdande rektor Sundsgymnasiet.

Årets VFFG-stipendiat 2023 blev Julia Andrén. Prisutdelare var föreningens ordförande Hanna Sars.

Priset som Årets nyföretagare gick till Peter Björnhage, Björnhage Consulting. Prisutdelare var Anne Marbrant från Nyföretagarcentrum.

Anders Arkenstedt (till vänster), ordförande i Företagarna, delade ut två priser. Till Årets företagare i Vellinge kommun utsågs Jenny Magee Mateluna (trea från vänster) och Lina Mashoun (tvåa från vänster), Damerna Damm, och Årets Unga företagare i Vellinge kommun blev Kevin Lundell, Gr8 Solutions.

Anna Björk Nilsson, ordförande i GRID, delade ut två priser. Carina Johansson (till vänster), Vin och smak, utsågs till Årets Gridmedlem och Årets Affärskvinna gick till Maja Bergqvist (till höger), Tools to Swedish.

Foto: Christer Cederlund

I varje Kommuniqué kommer vi presentera några av de många projekten som snart ska starta, pågår eller snart är färdiga. I detta nummer berättar vi lite mer om arbetet med Bymitten, Västra Ingelstads knutpunkt för byns gång- och cykeltvägar, det tio år långa arbetet med byte av armaturer på gatubelysningen i de gamla delarna i Skanör, den nya förbifarten i Kämpinge by samt upprustning av Höllvikens handelsstråk Polisvägen.

Gatubelysning i gamla Skanör

I maj startade arbetet med att byta ut befintlig armatur längs Västergatan, Mellangatan, Östergatan och dess tvärgator i Skanör. Området benämns som gamla Skanör. Cirka 180 stolpar ska bytas ut till en mer modern och tryggare anläggning.

Armaturen som valts är framtagen av formgivaren Olle Andersson för Stockholm stad i början av 1990-talet för att passa in i bebyggelse från förra sekelskiftet & fram till idag. Valet av denna modell är främst för att inte armaturen ska ta över gaturummet, utan snarare rätta sig in i trädallén. Projektet genomförs i enlighet med bevarandeplanen för gamla Skanör och beräknas vara klart sommaren 2024.

Projektledare för detta projekt är Axel Håkansson.

Bymitten - Västra Ingelstad

Knutpunkten av byns gång- och cykelvägar, som så kallade Bymitten i Västra Ingelstad ska omgestaltas och kopplas samman med det befintliga skolstråket. Projektet är en del av Västra Ingelstads bymiljöprogram som antogs av Kommunstyrelsen 2020. Upprustningen kommer att innebära en ökad estetik med fler lekmöjligheter och nya mötesplatser för såväl gammal som ung. Gång- och cykeltunneln under landsväg 101 ska fräschas upp med ny belysning för ökad trygghet samt den målning med lokal flora och fauna tillsammans med texter från Carl von Linnés skrifter. Projektet beräknas vara klart i mitten av juli.

Projektledare är Ylber Zeqiri.

Vill du veta mer om projekten, eller kanske om något annat projekt? På vellinge.se hittar du alla pågående projekt under fliken "boende, miljö och trafik" och därefter "planer och projekt i Vellinge kommun". Scanna QR-koden för att komma direkt till sidan.

Handelsplats västra Höllviken

Polisvägen är ett av Höllvikens handelsstråk med butiker, restauranger och café. Det varierande utbudet bidrar till en levande stadsmiljö, men den nuvarande trafiksituationen är ogynnsam för näringsidkarna och osäker för oskyddade trafikanter. Polisvägen har potential att bli en härlig mötesplats, samtidigt som den kan fortsätta vara en trevlig infartsväg till de boende. Med utgångspunkt från Stadsmiljöprogrammet för Höllviken kommer nu ett arbete att påbörjas för att delvis gestalta om Polisvägen och skapa en trevligare och säkrare plats. Snart utlyser vi en namntävling för området. Håll utkik i Vellinges kanaler. Projektstart planeras till hösten 2023 och beräknas vara klart innan årsskiftet.

Projektledare för detta projekt är Per-Olof Brondin

Henriksdalskolan

I höst startar byggandet av nya Henriksdalskolan mellan Höllvikens östra delar och Räng Sand. Skolan beräknas vara klart till höstterminen 2025 och kommer bestå av en grundskola med årskurs F-9 med plats för cirka 550 elever, tillagningskök och idrottshall med läktare. Skolan beräknas vara klar till höstterminen 2025 men sedan 2020 är skolverksamheten i gång i paviljonger på Sandeplanskolan i Höllviken.

Skolans byggnader kommer vara i tegel och trä med ljusa ytskikt och neutrala baskulörer som kompletteras med accentfärger.

Projektchef för detta projekt är Robert Seremet.

Den blommande vägrenen gynnar pollinatörerna

Längs Stenbocks väg i Höllviken finns det en lång blommande vägren. Här har kommunen ett LONA-projekt som skapar förutsättningar för biologisk mångfald, ett hållbart ekosystem och fler pollinerande insekter. Utöver detta skapar det även estetiska värden för förbipasserande.

Genom att så in ängsytor i vägrenen ökar förutsättningarna för fler pollinerande insekter. Pollinatörerna bidrar till ökad skörd och är en viktig förutsättning för vår

livsmedelsförsörjning. I Sverige har vi cirka 3 000 olika arter av pollinatörer, dessa kan utgöras av alltifrån fjärilar till bin och flugor.

– Pollinerande insekter har tyvärr minskat både i Sverige och globalt. Genom åtgärder som denna kan vi motverka den negativa trenden och främja den biologiska mångfalden, i alla fall på lokal nivå, säger Camilla Wadlund, miljöstrateg

Arbetet med den blommande vägrenen längs Stenbocks väg har pågått sedan 2020. Ytan som är på cirka 400

kvadratmeter trimmades ner och brändes av för att sedan få ett lager sand innan frösådd. I slutet på mars 2021 såddes ängsfröblandningen och samtidigt sattes en informationsskylt upp om det pågående arbetet. Den blommande vägrenen står nu färdig och inom kort kommer den att ta form för året.

– Med hjälp av Arbetscentrum har vi vi fått tillverkat och uppsatt två stora bihotell i anslutning till ängsytorna. I sommar kommer ytan att inventeras på växter och pollinatörer för att kunna avgöra hur ytan bäst ska skötas framöver, säger Camilla Wadlund.

Energirådgivning med Bengt Drakenberg

Så sparar du energi i ditt nygamla hus

Som ny ägare till ett gammalt hus är det ofta svårt att veta var man ska börja när det gäller att göra sitt hus mer energieffektivt. Om man gör saker i rätt ordning kan de åtgärder man utför både bli billigare och spara mer energi. Ett bra sätt att förstå hur ditt hus fungerar är att följa din energianvändning över tid och göra en husesyn.

Alla hus som säljs ska ha en energideklaration. På energideklarationen kan du se husets energiprestanda jämfört med liknande byggnader med samma ålder. Om energideklarationen är korrekt utförd ska det även finnas med förslag för energibesparande åtgärder som kan ge dig bra hjälp med vad som är lönsamt att utföra.

Tre tips för att energieffektivisera ditt hus

Det första tipset är att minska behovet av värme och vatten. Många som köper hus börjar med att byta värmekälla, speciellt om befintligt system är gammalt eller dyrt i drift, exempelvis äldre värmepump, elpanna eller enbart direktel. Men genom att se över klimatskalet på huset först, kan husets energibehov minskas.

Tilläggsisolering kan göra stor skillnad för husets behov av uppvärmning på vintern och kyla på sommaren. En av de mest kostnadseffektiva åtgärderna är att isolera en dåligt isolerad vind. Ofta behöver man inte ens byta gamla fönster utan det kan räcka med nya tätningslister eller kan man i de flesta fall montera en extra ruta eller byta en av de befintliga till en ruta med isolerglas. Att renovera ett befintligt fönster med energiglas sparar pengar jämfört med att byta hela fönstret och ger ändå en betydligt

bättre inomhusmiljö då kallraset minskar betydligt. Glöm inte att dörrarna i huset kan vara lika otäta som dina fönster! De behöver också ofta nya tätningslister för att minska energiförlusterna. Det andra tipset är att minska behovet av vatten. Byt till effektiva vattenkranar och duschmunstycken så kan du spara cirka 40 procent varmvatten.

Om du har en varmvattenberedare och funderar på att byta den så ska du välja en i lagom storlek och ta hjälp av energimärkningen, det finns även varmvattenberedare med värmepump som drar mindre el än varmvattenberedare som bara värms med el.

Det sista tipset är att se över husets uppvärmning. När du sett över klimatskalet kan det vara bra att titta på ditt värmesystem. Välj uppvärmning som passar dig och ditt hus.

Många villor från 1970-talet har direktverkande el vilket gör det väldigt kostsamt att byta till vattenburet system. Många väljer därför att komplettera med en luft-luftvärmepump, braskamin eller pelletskamin. Dessa kan minska elbehovet för rumsuppvärmning med cirka 50 procent vid rätt förutsättningar. Har man ett vattenburet system i huset finns det fler alternativ att välja på. Det är väldigt vanligt att man väljer

någon typ av värmepump (exempelvis bergvärmepump, jordvärmepump, luft-vattenvärmepump eller frånluftsvärmepump) för uppvärmning av huset. Viktigt att tänka på är att många gamla hus kan kräva höga temperaturer i radiatorerna för att huset ska bli varmt vilket påverkar värmepumpens effektivitet negativt. Då kan biobränsle som exempelvis pellets eller ved vara ett bättre alternativ. Vedeldning är inte att rekommendera i tätorter. Ta hjälp av en installatör för att välja rätt effekt till just ditt hus.

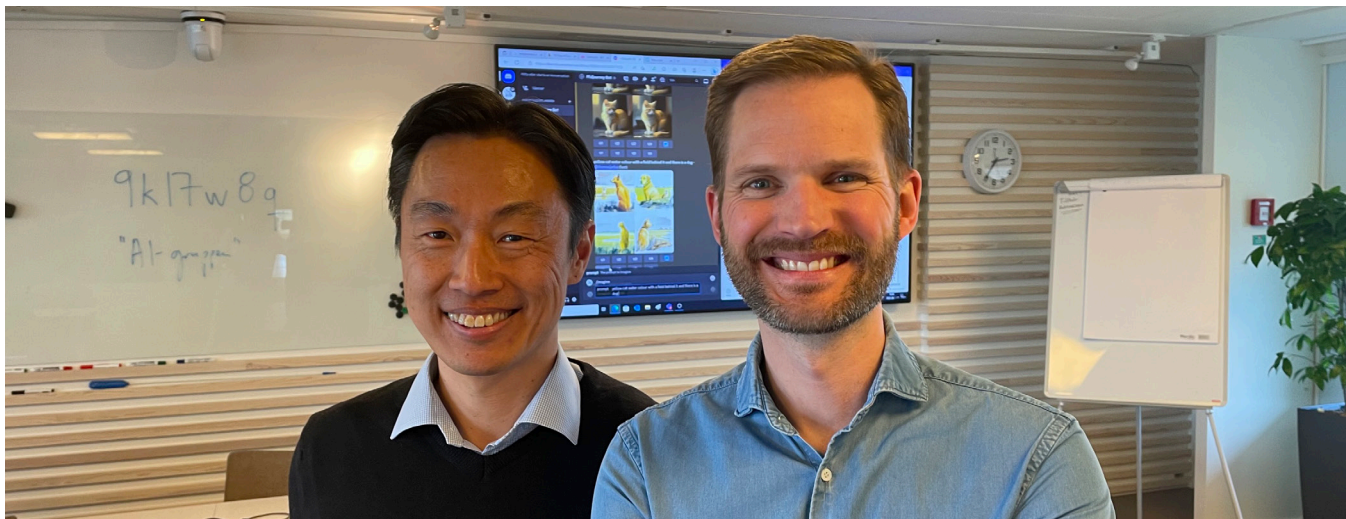
När du kompletterar ditt befintliga värmesystem är det extra viktigt att du har ett bra styr- och reglersystem så att värmen på radiatorerna eller värmen från värmepumpen sänks så snart du eldar i braskaminen eller pelletskaminen, annars kommer inte din elanvändning att minska. Kom ihåg att se över ventilationen när du ändrar eller kompletterar ditt uppvärmningssystem.

Kontakta din kommunala energi- och klimatrådgivare

Ta hjälp av din kommunala energi- och klimatrådgivare för att få råd om hur du kan spara energi och miljö och ta ditt hus till nästa nivå. Vellinges energi- och klimatrådgivare når du via telefon 040-425162 eller 0709915169. Du kan även skicka din fråga till energiradgivning@vellinge.se

Text: Bengt Drakenberg,
energi- och klimatrådgivare

Artificiell intelligens i kommunal sektor

Medborgarna i Vellinge kommer snart märka av förändringar i kommunens service och tjänster. Under våren bjuds anställda i kommunen in för en genomgång om artificiell intelligens, vilka möjligheter som finns och hur det kan implementeras i det dagliga arbetet.

Sista fredagen varje månad under våren välkomnas anställda i kommunen in av Thomas Jarbo, IT- och digitaliseringschef och Martin Güll som bland annat har sin bakgrund som digitaliseringsdirektör på Helsingborgs stad. Tillsammans går de igenom vad AI har för betydelse i den kommunala sektorn, vilka fördelar som finns och varför det är viktigt att komma i gång så snart som möjligt.

– Artificiell intelligens är ett område med stor potential att förbättra samhället. Det spås bland annat spela en viktig roll i arbetet med att framtidssäkra välfärden när det kommer till att hantera de utmaningar som en förändrad demografi innebär, säger Thomas Jarbo.

Thomas Jarbo pekar på Myndigheten för digital förvaltnings regeringsrapport från 2021, "Uppdrag att främja offentlig förvaltnings förmåga att använda artificiell intelligens". Där står det att nyttan med att tillämpa AI beräknas uppgå till uppemot 140 miljarder kronor varje år. Genom att bjuda in till regelbundna träffar med kommunanställda hoppas

han kunna definiera några områden inom kommunens verksamheter där AI kan spela en särskilt viktig roll samtidigt som allt fler får kännedom om vilka verktyg som finns att använda. Martin Güll trycker också på vikten av att komma i gång så snart som möjligt. Han lyfter fram att Sveriges kommuner behöver anställa ungefär 500 000 personer fram till 2030 för att möta den efterfrågan som finns. Det är inte möjligt varken ur ett ekonomiskt perspektiv eller med den arbetskraft som finns i Sverige idag. Med AI går det däremot att avlasta oss i arbetet och bli mer proaktiva.

– Med hjälp av AI kan vi sätta in resurserna på rätt ställe. Den skulle kunna hjälpa oss att styra trafikflöden, minska behovet att manuellt inspektera gaturummet, överbrygga språkhinder, lära barn utifrån individuella behov, identifiera vilka vårdinsatser som ger mest effekt, bara för att nämna några saker vi skulle kunna få avlastning med, säger Martin Güll.

Många kommuner i Sverige har börjat implementera AI i några verksamheter men det ligger fortfarande i sin linda. I Vellinge kommun kommer medborgarna inom kort att märka av små förändringar. Den kommunala hemsidan vellinge.se kommer optimeras för att det ska bli lättare att hitta rätt information och med hjälp av AI-baserade moduler kommer de sidor som du är intresserade av komma upp först. Just

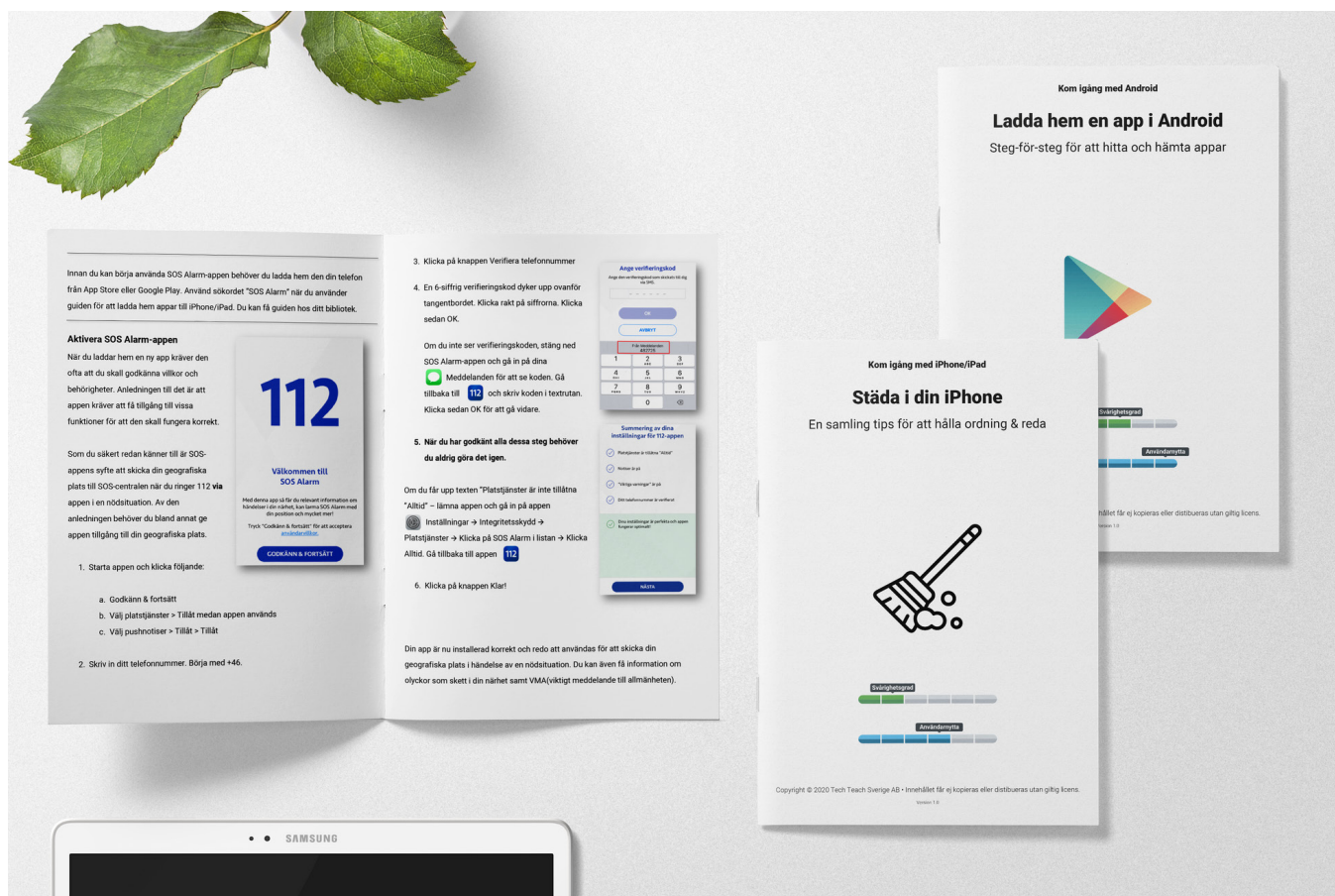
nu undersöks även möjligheten att sammanfatta stora mängder text, till exempel från protokoll på ett enkelt och tillgängligt sätt. På utbildningsavdelningen storsatsar man för att utforska sätt att utnyttja AI som ett pedagogiskt redskap för ökat lärande.

– Vi håller på att komma i gång med en rad olika piloter som kan fungera som vägledande exempel för andra verksamheter inom kommunen, säger Thomas Jarbo.

Men även om arbetet är på gång och att myndigheter visar på betydelsen att starta så finns det utmaningar att komma i gång i stor skala. Svenska kommuner har dels en utmaning med tillgången på data, vilket är en fundamental del av att kunna träna AI-algoritmer. Kommuners system är inte byggda för att detta ska kunna göras på ett enkelt sätt. Utöver det finns det även en svensk tolkning av EU-lagstiftning och vår egen sekretess- och registerlagstiftningar som gör det svårt att dela information mellan olika avdelningar inom samma kommun.

– För att verkligen komma i gång behöver någon kommun vara modig och våga utmana lagstiftare så att vi får tolkningar som stöttar en fortsatt utveckling. Det kräver mycket mod och arbete men det är vad som krävs för att möta de utmaningar som den kommunala sektorn står inför, säger Martin Güll.

Text: Maurits Larenas

DigiGuiden – för dig som vill bli mer digital

Ibland kan det vara läskigt, svårt eller jobbigt att bekanta sig med den uppsjö av digitala verktyg som finns tillgängliga idag. Nu finns DigiGuiden för dig som vill lära dig mer.

Tillverkaren av en digital pryl skickar sällan med en instruktionsbok. DigiGuiden finns ett helt sortiment av korta mikrokurser i olika ämnen som du kan plocka på dig för att lära dig en sak i taget.

Du hittar alla guider på ditt närmaste bibliotek och det är helt kostnadsfritt. Du kan bland annat lära dig hur din telefon, surfplatta eller dator fungerar från grunden och hur du kan göra mer avancerade saker på den.

Just nu finns det ungefär 90 kurser och det tillkommer nya regelbundet, så att du hela tiden kan fortsätta lära dig. Välkommen till ett av kommunens bibliotek för att lära dig mer.

Vad är en DigiGuide?

En DigiGuide kan beskrivas som en kort kurs i pappersformat. Varje DigiGuide behandlar olika ämnen eller appar som är relevanta för nybörjare inom internet och digital teknik. I broschyren, som är ett vikt A4-papper med text på alla sidor, kan du följa pedagogiska instruktioner med text och bild som syftar till att läsaren ska känna sig trygg och lära sig behärska ett visst område. Exempel på något område som finns är hur du använder Swish eller hur du laddar ner en App.

DigiGuiden är helt gratis för invånarna att ta med sig hem.

Bibliotekens öppettider

Höllviken

Måndag - Torsdag 11.00 - 18.00
Fredag 11.00 - 15.00
Lördag 11.00 - 14.00

Skanör

Måndag - Torsdag 11.00 - 18.00
Fredag 11.00 - 15.00
Lördag 11.00 - 14.00

Vellinge

Måndag 10.00 - 16.00
Tisdag 08.00 - 19.00
Onsdag 08.00 - 16.00
Torsdag 08.00 - 19.00
Fredag 08.00 - 14.00
Lördag 11.00 - 14.00

Västra Ingelstad

Måndag 10.00 - 17.00
Tisdag 11.00 - 19.00
Onsdag 11.00 - 19.00
Torsdag 10.00 - 17.00
Fredag 10.00 - 15.00

Vellinge kommun i framkant för sorteringen av förpackningar

Satsningen på fyrfackskärl för att underlätta källsorteringen av hushållsavfall fortsätter att visa på mycket goda resultat. Mängden restavfall per invånare i Vellinge kommun har minskat med en tredjedel sedan 2020 visar siffror för 2022.

Från kommande årsskifte faller ansvaret att samla in förpackningar från hushåll på kommunerna. Vellinge kommun står väl rustat för denna förändring. Kommunen inledde arbetet med att byta ut avfallskärln för cirka 11 000 hushåll under 2021.

– Det är inte alla kommuner i Skåne som har infört fyrfackskärl, men vi ligger superbra i framkant, säger Per Ekström, entreprenadledare inom avfall vid Vellinge kommun.

Det osorterade restavfallet som gick till förbränning under 2022 uppgick till 130 kilo per invånare. Motsvarande siffra för 2021 var 160 kilo och för 2020 193 kilo.

– Det är en väldigt positiv trend och effekterna kommer direkt från införandet av fyrfackskärl. Kommuninvånarna har ytterligare ökat sin medvetenhet och benägenhet att källsortera. Matavfall och restavfall har vi haft separation på tidigare före införandet av fyrfackskärl, men statistiken visar på ytterligare förbättringar i vår sortering även gällande matavfall.

Mängden restavfall är en viktig indikation på hur duktiga hushållen i Vellinge kommun är på att sortera sitt avfall. Genomsnittet för en invånare i Sysavs 14 ägarkommuner ligger på 161 kilo per invånare för 2022, en minskning med elva kilo sedan 2020. Utsorteringen av matavfall ligger fortsatt på hög nivå, 62 kilo per invånare, jämfört med hur det var före införandet fyrfackssystemet, då genomsnittet låg på strax över 50 kilo per invånare. Genomsnittet för Sysavs ägarkommuner låg 2022 på 48 kilo källsorterat matavfall per invånare.

Enligt den nya lagstiftningen ska kommuner med start i januari 2024 sköta insamlingen av förpackningsavfallet och senast 2027 ska fastighetsnära insamling vara införd. Detta innebär att kommunen tar över hanteringen av lättillgängliga återvinningsplatser (ÅVS:er) från och med årsskiftet och Vellinge kommun är redan väldigt väl i framkant med den fastighetsnära insamlingen av förpackningar.

– Vi är nära ett 100-procentigt införande av fyrfackskärln i kommunen, i en- och tvåfamiljsbostäder. Det innebär att vi direkt kommer att kunna ta del av ersättningar från förpackningsindustrin, som ger stöd tillbaka till avfallskollektivet i kommunen, berättar Per Ekström.

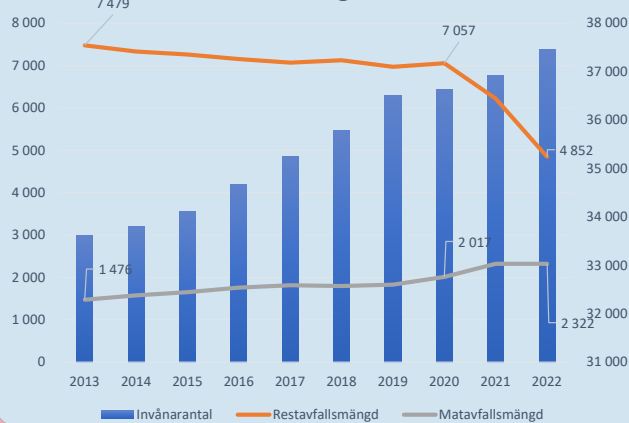
FTI:s (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) statistik visar att glasinsamlingen ökat med drygt fyra kilo per invånare mellan 2020 och 2022. Snittet förra året låg på 33,17 kilo. Pappersinsamlingen (exklusive tidningar) har gått upp med fem kilo till 19,82 kilo. Metallinsamlingen har mer än fördubblats till 2,5 kilo och plastinsamlingen har gått från 5,62 kilo till 9,59 kilo per invånare.

Medan nästan all insamlad metall återvinns, så är det sämre ställt med den insamlade plasten. Många plastförpackningar är ännu inte återvinningsbara.

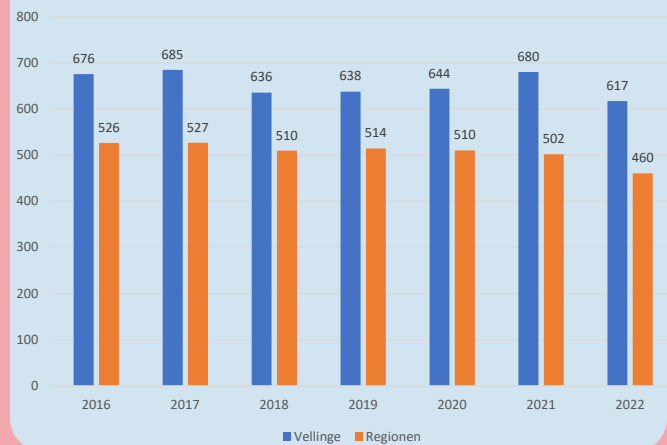
– Återvinningsgraden är tyvärr bara 18 procent, allting annat förbränns. Folk frågar sig kanske då: Är det lönt att sortera ut plast om så stora mängder bara går till förbränning? Ja, det är klart att vi ska fortsätta att källsortera plast! Trenden går årligen mot en ökning av återvinning av plastförpackningar, fortsätter vi att sortera kommer vi även fortsättningsvis sätta press på producenterna så att fler förpackningar tillverkas av återvunnet eller återvinningsbart plastmaterial.

Text: Christer Cederlund

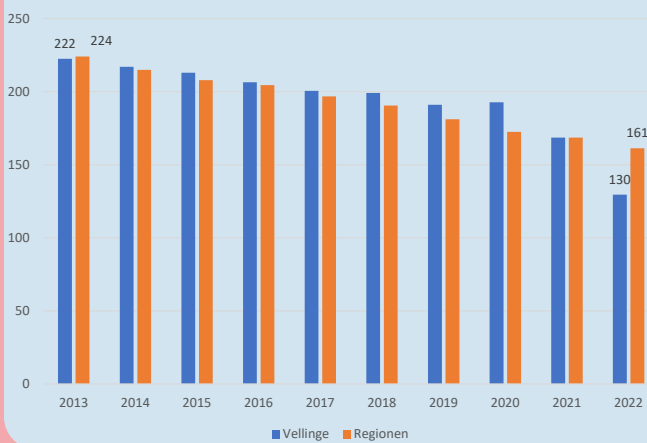
Rest- och matavfall relativt population - Vellinge

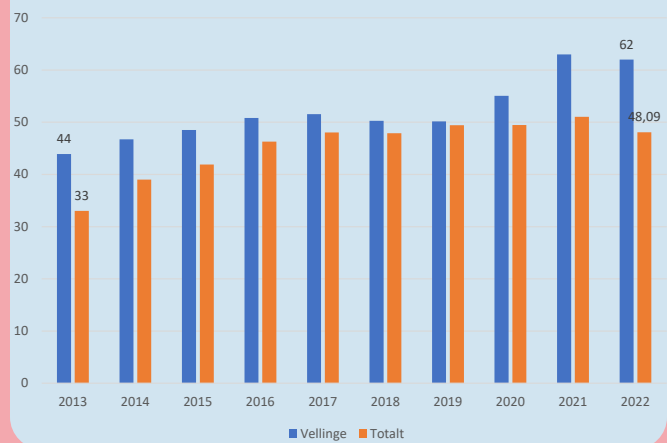
Avfall levererat till Sysav 2016-2021 (kg/inv)

Restavfall (kg/inv)

Matavfall (kg/inv)

Källa: Sysav

Vi söker praktikplatser

Är du **arbetsgivare** och vill du bidra till att fler personer får möjlighet att komma in på arbetsmarknaden?

Kontakta oss för att få veta mer om vad det innebär att ta emot en praktikant!

Scanna QR-koden för mer information och kontakt.

